

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

10 noiembrie 2015

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun

judecînd în ședință fără participarea părților recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sîli, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2015, în cauza penală în privința lui

Moraru Valentin Nicolae, născut la 13.08.1961, originar din r-nul Ungheni, domiciliat în mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Viilor 49,

Termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță: 02.12.2015 - 03.04.2015;

- instanța de apel: 23.04.2015 - 25.05.2015;

- instanța de recurs: 03.08.2015 - 10.11.2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 03 aprilie 2015, Moraru Valentin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 4 (patru) ani și 6 (șase) luni închisoare cu suspendarea pedepsei conform art. 90 Cod penal pe un termen de probă de 4(patru) ani.

2. Pentru a se pronunța cu sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Moraru Valentin Nicolae la data de 10 august 2014, aproximativ la orele 22:00, aflîndu-se în drumul de lîngă casă de pe str. Viilor 49, com. Trușeni, mun. Chișinău, în loc public, avînd intenția comiterii unui act de huliganism, încălcînd grosolan ordinea publică, însoțita de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a inițiat un conflict cu cet. Garștea Eugen și Graștea Cristina, după care, a scos un pistol pneumatic cu țevă scurtă, lisă de calibrul 4,5 mm de model „MP-654K” (după parametrii constructivi analogic cu pistoalele Makarov) pe care l-a îndreptat spre ultima, după care a efectuat cîteva împușcături în aer, ulterior fiind imobilizat de către Garștea Eugen.

3. Nefiind de acord cu sentința apeluri au declarat:

- *procurorul*, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Moraru Valentin să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(3) Cod Penal al Republicii Moldova și a-i stabili măsura de pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu ispășirea acesteia într-un penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului acuzarea a invocat că, deși instanța de judecată corect a încadrat acțiunile inculpatului, la stabilirea pedepsei, nu s-a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 din Codul penal și anume gravitatea infracțiunii săvârșite de, motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de faptul că infracțiunea comisă de Moraru Valentin a fost comisă atentînd la ordinea publică, la viața și sănătatea persoanei.

În cadrul cercetării judecătorești nu au fost stabilite careva motive care ar concluziona că nu este rațional ca inculpatul Moraru Valentin să nu execute pedeapsa cu închisoarea prevăzută de lege pentru fapta săvârșită, pe un termen mai mare decît cel aplicat de instanță, or, faptul că inculpatul în cadrul cercetării judecătorești nu și-a recunoscut vinovăția, indică că el nu a conștientizat seriozitatea faptelor sale, pericolul social al acțiunilor sale și prin urmare merită o pedeapsă mai aspră.

- *inculpatul Moraru Valentin* (la 18 mai 2015), solicitînd repunerea în termen a apelului declarat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri conform ordinii stabilite pentru prima instanță cu recalificare faptei comise în baza art. 155 Cod penal - amenințarea cu omor ori cu vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății și ținînd cont de cererea victimei Cristina Garștea, conform căreia s-a împăcat cu inculpatul și și-a retras plîngerea, solicită încetarea cauzei penale cu emiterea unei sentințe de încetare în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 1 Cod de procedură penală.

În motivele apelului a indicat că:

- ordonanța de începere a urmăririi penale din 11.09.2014 este emisă peste o lună de la comiterea faptei. Pînă la acea dată, în urma examinării materialelor, ofițerul de urmărire penală a prezentat raport cu propunerea de a nu porni urmărirea penală pe cazul dat și de a iniția în privința cet. Moraru Valentin o procedură contravențională (f.d. 26-27). Tot în acest raport ofițerul de urmărire penală indică că conform prevederilor art. 276 Cod de procedură penală, pornirea urmăririi penale conform prevederii art. 155 Cod penal are loc numai în baza plîngerii părții vătămate, în cazul dat plîngerea acesteia lipsește, iar fapta nu întrunește elementele altei infracțiuni;

- instanța de fond neîntemeiat a apreciat critic argumentul invocat de avocatul inculpatului și de inculpat privind recalificarea faptei săvârșite din art. 287 alin. (3) Cod penal în art. 155 Cod penal, deoarece potrivit literaturii de specialitate, caracterul periculos al infracțiunii de amenințare cu omor ori cu vătămare gravă a integrității

corporale sau sănătății (art. 155 Cod penal) este reliefată de împrejurarea că victima conștientizează că este amenințată cu un rău, în suflet și în mintea ei creîndu-se o stare de teamă profund dăunătoare; victima este scoasă din starea ei normală, teama ei își găsește reflectare și în acțiuni și comportament. Bunăoară, Garștea Cristina a chemat poliția imediat ce a văzut pistolul la inculpat în mână. Totodată, în ședința de judecată ea a declarat că, ” s-a speriat, își făcea griji pentru viata sa, a soțului si al tatălui ei”, moment reflectat în sentință.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal se exprimă prin intenție directă sau indirectă, fiind o infecțiune formal-materială. În speță intenția inculpatului a fost indirectă, prin demonstrarea armei el a urmărit scopul de a determina pe fiica sa Cristina Garștea și martorul Garștea Eugeniu de a nu pleca în ospeție la cumetri.

- acțiunile inculpatului nu se încadrează în componența de "huliganism agravat" deoarece Garștea Cristina nu poate fi considerată parte vătămată la huliganism agravat, ea poate fi considerată parte vătămată la infracțiunea asupra vieții și sănătății, iar acuzarea nu a demonstrat latura obiectivă a infracțiunii de huliganism exprimată prin " încălcarea grosolană a ordinii publice", deoarece nu s-a demonstrat caracterul public al infracțiunii de huliganism, dimpotrivă, apărarea a demonstrat că vecinul nu a auzit careva focuri de armă sau cuvinte necenzurate din partea lui Moraru Valentin, ultimul a chemat poliția deoarece vecinii tulburau liniștea și îl deranjau să doarmă (fiind prezentă contravenția de "tulburarea a liniștii " prevăzută de art. 357 Cod contravențional);

- instanța de fond, nu a arătat prin ce se exprimă latura obiectivă în acțiunile inculpatului, dar s-a limitat la o simplă enumerare a aspectelor laturii obiective ale infracțiunii de huliganism, nefiind clare care acțiuni concrete din huliganism i-au fost sunt atribuite inculpatului, nu a specificat prin ce "ordine publică" a fost "atinsă". Nu este clar care anume semn din cele enumerate în sentință îi sunt imputate inculpatului. Din HPCSJ cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism nr. 4 din 19.06.2006 în pct. 9 este prevăzut că, instanțele de judecată urmează să delimiteze huliganismul de alte infracțiuni în dependență de sensul și orientarea intenției făptuitorului, de motivele, scopul și circumstanțele acțiunilor săvârșite de el. Insultele, loviturile, cauzarea vătămarilor corporale ușoare, medii, grave si alte acțiuni de acest fel, săvârșite în familie, apartament, în privința rudelor, cunoscuților si provocate de relații personale ostile etc. vor fi calificate în baza articolelor Codului penal ce prevăd răspunderea pentru infracțiunile împotriva vieții si sănătății persoanei.

Aplicarea sau intenția de a aplica arma (diferite arme) constituie temei pentru calificarea infracțiunii în baza alin. (3) art. 287 Cod penal dacă ele au fost utilizate și creează pericol pentru viața și sănătatea cetățenilor. Dar în cazul de față arma nu a fost folosită cu scopul de a cauza vătămări corporale. Mai mult ca atât, inculpatul nu a

amenințat că va aplica violența asupra cuiva și nici nu a aplicat-o, dimpotrivă el a fost îmbrâncit și a căzut, fiind lovit de martorul Garștea Eugen;

- potrivit art. 276 Cod de procedură penală urmărirea penală se pornește în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 155 Cod penal. La împăcarea părții vătămate cu inculpatul urmărirea penală încetează. Conform art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală. Sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă lipsește plîngerea părții vătămate, plîngerea a fost retrasă sau părțile s-au împăcat;

- instanța de fond nu a apreciat circumstanțele atenuante în concordanță cu probele prezentate de apărare - certificatul de invaliditate al soției inculpatului care se află la întreținerea sa, și certificatele prin care se atestă starea sănătății inculpatului cu diagnoza hernie de disc cu necesitate de intervenție chirurgicală urgentă;

- sub aspectul art. 251 Cod de procedură penală, invocînd încălcările care atrag nulitatea actelor procedurale și anume în cadrul urmăririi penale, ofițerul de urmărire penală a efectuat măsuri procesuale de audiere a victimei Cristina Garștea fără a-i comunica despre dreptul de a nu face declarații în calitate de rude, nu este semnătură pe procesul-verbal de audiere a victimei din 14.08.2014 (f.d. 4) și nici în procesul-verbal de audiere a părții vătămate din 28.10.2014 (f.d. 31) că ea acceptă să fie audiată. Astfel, în acest context, deoarece nu s-a respectat procedura de audiere a părții vătămate care este rudă cu învinuitul - a solicitat instanței de fond declararea proceselor-verbale numite ca probe nule, deoarece au fost obținute cu încălcarea legislației și anume a art. 58 alin. (11), 90 alin. (11) Cod de procedură penală, însă instanța de judecată nu s-a pronunțat asupra acestui argument;

- motivul repunerii în termen de declarare a apelului este faptul că, inculpatul Moraru Valentin a lipsit de la pronunțarea sentinței deoarece a fost internat în spital și la 01.04.2015 a suferit o intervenție chirurgicală la coloana vertebrală (hernie de disc), iar copia sentinței nu a primit-o, iar conform alin. (2) art. 402 Cod de procedură penală, termenul de apel curge de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2015 a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, repus în termen apelul declarat de inculpatul Moraru Valentin admis, casată sentința și pronunță o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Moraru Valentin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.155 Cod penal și conform art.109 Cod penal s-a dispus încetarea procesul penal în legătură cu împăcarea părților.

4.1. Instanța de apel analizînd în ansamblu probele prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, a concluzionat despre existența în acțiunile inculpatului a indicilor infracțiunii prevăzute de art.155 Cod penal -*amenințarea cu omor ori cu vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, cu existența pericolului realizării acestei*

amenințări, constatînd că, la 10 august 2014, în jurul orelor 22.00 la domiciliul lui Moraru Valentin, amplasat pe str. Viilor, 49 din comuna Trușeni, mun. Chișinău, s-a iscat un conflict între Moraru Valentin și ginerele său Garștea Eugen, care s-a transformat în bătaie. În timpul acesta între ei a intervenit fiica lui Moraru Valentin și soția lui Garștea Eugen, Garștea Cristina, care i-a despărțit. Ulterior Moraru Valentin a intrat în casă de unde a ieșit cu un obiect asemănător pistolului cu care a ieșit în drum unde se afla fiica sa și ginerele său, pe care l-a îndreptat în direcția fiicei sale și le-a comunicat că va trage, ultima sperîindu-se a fugit. A efectuat cîteva împușcături în aer, după care Garștea Eugen a intervenit, i-a aplicat cîteva lovituri în regiunea corpului socrului său Moraru Valentin și l-a deposedat pe acesta de obiectul asemănător pistolului, iar cet. Garștea Cristina a apelat la ajutorul poliției.

Vinovăția lui Moraru Valentin de comiterea infracțiunii constatate în ședința instanței de apel s-a stabilit prin:

- *declarațiile inculpatului Moraru Valentin și a părții vătămată Garștea Cristina care au fost audiați în cadrul instanței de apel;*

- *declarațiile martorilor Garștea Eugen, Isac Nicolae și Moraru Olga verificate în instanța de apel;*

și prin materialele cauzei, inclusiv:

- *ordonanța privind începerea urmăririi penale din 11.09.2014, din care rezultă că din motive huliganice la data de 10.09.2014 Moraru Valentin a inițiat un conflict cu cet. Garștea Eugen și Garștea Cristina, după care, a scos un pistol pe care l-a îndreptat spre ultima, după care a efectuat cîteva împușcături în aer (f.d.1);*

- *raportul ofițerului superior de urmărire penală al SUP IP Buiucani, mun. Chișinău, locotenent major de poliție Vitalie Bița (f.d.3);*

- *procesul-verbal de ridicare potrivit căruia s-a ridicat un obiect asemănător pistolului cu inscripția pe el „Makarov” cu nr. 11 A50039, cal. 4,5 mm, cu încărcător (f.d.5); foto tabel (f.d.7);*

- *înștiințare 902 din 10.08.2014, orele 23:10 - 23:15 (f.d.22);*

- *declarația lui Isac Nicolae, în care a indicat că la data de 10.08.2014, aflîndu-se la domiciliu, în jurul orelor 23:00 a auzit gălăgie la vecini, manifestată prin strigăte, lovituri ale unor obiecte dure, și din acest motiv a chemat poliția (f.d.23);*

- *raportul de expertiză potrivit căruia s-a stabilit că pistolul cu seria și numărul „A50039”, nu se referă la categoria armelor de foc, dar este un pistol pneumatic cu țeava scurtă, lisă de calibrul 4,5 mm, de model „MP-654K”, confecționat industrial la uzina de armament „umarex” din or. Amsberg, Germania, în anul 2011, și destinat pentru efectuarea de trageri cu bile metalice de tip „BB” de calibrul 4,5 mm proiectate cu ajutorul buteliilor de gaz (CO₂) /f.d.48-49/; foto tabel /f.d.56/.*

Colegiul penal a reținut:

- *argumentul apărării privind prezentarea de către ofițerul de urmărire penală a raportului cu propunerea de a nu porni urmărirea penală conform prevederilor art. 276*

Cod de procedură penală, deoarece pornirea urmăririi penale conform prevederii art. 155 Cod penal are loc numai în baza plîngerii părții victimei, în cazul dat plîngerea acesteia lipsește, iar fapta nu întrunește elementele altei infracțiuni;

- argumentul apărării potrivit căruia instanța de fond neîntemeiat a apreciat critic argumentul invocat de avocatul inculpatului și de inculpat privind recalificarea faptei săvârșite din art. 287 alin. (3) Cod penal în art. 155 Cod penal, or potrivit declarațiilor date de inculpat în ședința de judecată, acesta a menționat că nu a avut intenția de a efectua careva împușcături în direcția fiicei sale, acesta făcînd împușcături în direcția ușii de la casă";

- potrivit literaturii de specialitate, caracterul periculos al infracțiunii de amenințare cu omor ori cu vătămare gravă a integrității corporale sau sănătății (art. 155 Cod penal), este reliefată de împrejurarea că victima conștientizează că este amenințată cu un rău, în suflet și în mintea ei creîndu-se o stare de teamă profund dăunătoare; victima este scoasă din starea ei normală, teama ei își găsește reflectare și în acțiuni și comportamen. Prin urmare Colegiul penal a reiterat că, Garștea Cristina a chemat poliția imediat ce a văzut pistolul la inculpat în mîină. Totodată, în ședința de judecată ea a declarat că, "s-a speriat, își făcea griji pentru viața sa, a soțului și al tatălui ei," moment reflectat în sentință;

- valoarea socială care este afectată prin săvîrșirea amenințării cu omor ori cu vătămare gravă a integrității corporale sau sănătății o formează starea psihică a persoanei, în a cărei privință a fost expusă amenințarea, stare caracterizată prin tulburarea liniștii și prin sentimentul de teamă pentru viața și sănătate ce i s-a creat;

- prin acțiunile sale inculpatul a dorit să influențeze asupra libertății psihice a persoanelor, ceea ce presupune că inculpatul demonstrînd arma a dorit ca Cristina Garștea și Eugen Garștea să hotărască așa cum își dorește el - adică să nu plece la cumătrul lor în ospeție, dar să rămîină la el;

- din literatura de specialitate libertatea psihică a persoanei este definită ca libertatea de a delibera și a hotărî asupra realizării actelor fizice după propria voință.

În același context instanța de apel a mai indicat că, victima Cristina Garștea a fost supusă unei amenințări neconcretizate, fără expunerea cuvintelor concrete prin ce se va manifesta violența, dar ea a perceput pericolul de a se realiza amenințarea prin faptul că inculpatul a demonstrat arma pe care ea nu a mai văzut-o pînă în acea zi și nu a cunoscut despre existența ei. Totodată, chiar și dacă victima nu a fost amenințată direct, adică arma nu a fost îndreptată înspre ea, Cristina Garștea a recepționat adecvat mesajul precum că pericolul se poate produce și are un caracter real. Din acest motiv ea s-a ascuns după gard și a închis poarta, apoi a chemat poliția. Tot din acest motiv, martorul Garștea Eugen a sărit gardul prin spatele casei și s-a apropiat de inculpat, din spate l-a lovit și i-a luat arma.

Astfel, caracterul real al amenințării se determină nu de intenția inculpatului, după cum este notat în sentință, dar de starea de frică, temere, neliniște, panică a victimei, să

o determine să nu-și manifeste voința așa cum preconizase pînă la amenințare. Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal se exprimă prin intenție directă sau indirectă și este o infracțiune formal-materială.

În cazul infracțiunii amenințării cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății intenția poate fi și indirectă, scopul infracțiunii constă în schimbarea conduitei victimei în interesele făptuitorului.

În speță intenția inculpatului a fost indirectă, prin demonstrarea armei el a urmărit scopul de a determina pe fiica sa Cristina Garștea și pe martorul Garștea Eugeniu de nu pleca în ospeție la cumetru;

- că pentru calificarea acțiunilor în baza art. 287 alin.(3) Cod penal este obligatoriu ca actele huliganice să fie săvîrșite în prezența mai multor persoane, a publicului larg. Astfel, inculpatul cunoaște că incidentul s-a petrecut în curtea casei de locuit a acestuia în jurul orelor 21.40 și în afară de membrii familiei nu a văzut nimeni cele petrecute. Iar acuzarea nu a demonstrat latura obiectivă a infracțiunii de huliganism exprimată prin " încălcarea grosolană a ordinii publice", deoarece nu s-a demonstrat caracterul public al infracțiunii de huliganism, dimpotrivă, apărarea a demonstrat că vecinul nu a auzit careva focuri de armă sau cuvinte necenzurate din partea lui Moraru Valentin (declarațiile martorului Isac Nicolae date în cadrul instanței de fond).

- că instanța de fond nu a specificat prin ce "ordinea publică" a fost "atinsă". Nu este clar care anume semn din cele enumerate în sentință îi sunt imputate inculpatului.

- Potrivit Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism nr. 4 din 19.06.2006, pct. 9 instanțele de judecată urmează să delimiteze huliganismul de alte infracțiuni în dependență de sensul și orientarea intenției făptuitorului, de motivele, scopul și circumstanțele acțiunilor săvîrșite de el.

Insultele, loviturile, cauzarea vătămărilor corporale ușoare, medii, grave și alte acțiuni de acest fel, săvîrșite în familie, apartament, în privința rudelor, cunoscuților și provocate de relații personale ostile etc. vor fi calificate în baza articolelor Codului penal ce prevăd răspunderea pentru infracțiunile împotriva vieții și sănătății persoanei.

Aplicarea sau intenția de a aplica arma (diferite arme) constituie temei pentru calificarea infracțiunii în baza alin. (3) art. 287 Cod penal dacă ele au fost utilizate și creează pericol pentru viața și sănătatea cetățenilor, însă în cazul de față arma nu a fost folosită cu scopul de a cauza vătămări corporale. Mai mult ca atît, inculpatul nu a amenințat că va aplica violența asupra cuiva și nici nu a aplicat-o, dimpotrivă el a fost îmbrîncit și a căzut, fiind lovit de martorul Graștea Eugen.

Deasemenea instanța de apel a menționat că:

- în temeiul art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă pe parcursul judecării cauzei se constată unul din temeiurile prevăzute de art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și cazurile prevăzute de art. 53-60 din Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă;

- potrivit art. 275 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală- urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care lipsește plângerea victimei, în cazul în care urmărirea penală începe conform art. 276, numai în baza plîngerii acesteia sau plîngerea prealabilă a fost retrasă;

- potrivit art. 276 Cod penal urmărirea penală se pornește în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 155 Cod penal. La împăcarea părții vătămate cu inculpatul urmărirea penală încetează;

- conform art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă lipsește plîngerea părții vătămate, plîngerea a fost retrasă sau părțile s-au împăcat.

În ședința instanței de apel partea vătămată Garștea Cristina a invocat că, din cadrul urmăririi penale și-a retras plîngerea, ulterior în instanța de fond a depus cerere de încetarea a procesului penal pornit în privința tatălui său Moraru Valentin, din motivul împăcării cu acesta și lipsei cărorva pretenții materiale sau morale față de el, ea a reiterat că susține cererea de împăcare și cere încetarea procesul penal în legătură cu împăcarea părților.

Ținînd cont de cele enunțate supra s-a impus soluția adoptată.

5. Hotărîrea menționată se contestă cu recurs ordinar de către procuror, care invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată.

În motivarea recursului recurentul indică că:

- instanța de apel admițînd apelul inculpatului calificarea faptei a efectuat-o eronat, deoarece în instanța de fond au fost invocate aceleași temeuri de recalificare a acțiunilor inculpatului, care au fost corect și argumentat respinse de către ultima, poziție susținută și de acuzarea de stat;

- fapta inculpatului nu se încadrează în prevederile art.155 Cod penal, din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii și anume intenția inculpatului de a amenința cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, acesta cunoscînd cu certitudine că pistolul pe care îl deține nu este o armă de foc, or, potrivit raportului de expertiză s-a stabilit că pistolul cu seria și numărul „A50039”, nu se referă la categoria armelor de foc, dar este un pistol pneumatic cu țeava scurtă, lisă de calibrul 4.5 mm (f.d.48-49). Totodată, partea vătămată în declarațiile sale date sub jurămînt în ședința de judecată, a mărturisit că inculpatul care este tatăl său, nu a îndreptat arma în direcția sa și nici a soțului său, acesta avînd o mișcare haotică a armei, mărturii confirmate și de către martorul Garștea Eugen.

- instanța de fond corect a calificat acțiunile inculpatului, însă pedeapsa stabilită este una prea blîndă, nu s-a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 din Codul penal, iar în cadrul cercetării judecătorești nu au fost

stabilite careva motive care ar concluziona că nu este rațional ca inculpatul Moraru Valentin să nu execute pedeapsa cu închisoarea prevăzută de lege pentru fapta săvârșită.

În consecință, instanța de apel a comis erori de drept, deoarece hotărîrea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, care este temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, temeiuri conform cărora decizia instanței de apel urmează a fi casată deoarece apelul inculpatului a fost greșit admis, acțiunile inculpatului fiind greșit calificate de instanța de apel.

6. Referință pe marginea recursului a depus inculpatul Moraru Valentin solicitînd respingerea acestuia, deoarece instanța de apel pe parcursul examinării cauzei corect a ajuns la concluzia că în acțiunile lui nu s-a confirmat prezența elementelor infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.

7. Judecînd recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că acesta urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, *judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărîrii atacate și menținerea sentinței primei instanței, cînd apelul a fost greșit admis.*

Autorul recursului invocă ca temei de casare prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală și anume: hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii și cînd faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Raportînd cele invocate de recurent la materialele cauzei, Colegiul reține că în prezenta cauză și-au găsit reflectare prevederile art. 427 alin. (1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel recalificînd acțiunile inculpatului nu indică motive legale pe care se întemeiază soluția, iar autorul recursului nu este de acord cu calificarea acțiunilor inculpatului de către instanța de apel, fiind solidar în această parte cu hotărîrea instanței de fond însă exprimă dezacordul cu ultima în partea pedepsei aplicate.

Astfel, Colegiul reține că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că vina inculpatului a fost pe deplin dovedită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(3) Cod penal punînd la bază totalitatea probelor prezentate de către partea acuzării și obținute în cadrul cercetării judecătorești, fiind examinate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, iar instanța de apel greșit a admis apelul inculpatului, casînd sentința primei instanțe și adoptînd o nouă hotărîre prin care a recalificat acțiunile inculpatului în baza art. 155 alin. (1) Cod penal.

Colegiul penal pe această linie de considerente specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu

privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecința pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Reieșind din prevederile legale și practica judiciară constantă, Colegiul penal reține că, pentru verificarea existenței temeiului, prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală instanța de recurs trebuie să țină seama de fapta săvârșită, așa cum aceasta a fost stabilită de către instanța de apel, dar va supune unui control riguros încadrarea juridică a faptelor stabilite, verificând dacă acestea au fost încadrate corect potrivit normei penale.

Totodată, potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Astfel, instanța de apel a pus la baza soluției probele și materialele dosarului examinate de prima instanță și descrise la **pct. 4.1** a prezentei decizii, care în consecință au fost interpretate eronat, deoarece prima instanță clar și-a expus poziția asupra motivelor invocate de către inculpat și avocatul acestuia referitor la reîncadrarea acțiunilor inculpatului din prevederile art. 287 alin.(3) Cod penal în art. 155 Cod penal, motive care au fost invocate de către inculpat și în apel, care apriori au fost admise de către instanța de apel, ultima motivând decizia a plagiat textul apelului declarat, or motivarea acesteia nefiind corespunzătoare sub aspectul reîncadrării acțiunilor inculpatului de pe art. 287 alin. (3) Cod penal pe art.155 Cod penal.

Întru confirmarea celor expuse supra, Colegiul penal lărgit menționează:

În primul rând, instanța de apel reținând argumentul apărării privind prezentarea de către ofițerul de urmărire penală a raportului cu propunerea de a nu porni urmărirea penală conform prevederilor art. 276 Cod de procedură penală, deoarece pornirea urmării penale conform art. 155 Cod penal are loc numai în baza plîngerii părții vătămate, se contrazice referitor la faptul că în cazul dat plîngerea acesteia lipsește, iar fapta nu întrunește elementele altei infracțiuni, deoarece într-adevăr la caz plîngerea victimei lipsește, iar potrivit ordonanței de începere a urmării penale din 11.09.2014 (f.d.1) a fost respins raportul ofițerului de urmărire cu propunerea de a nu începe urmărirea penală ca neîntemeiată și începută urmărirea penală în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(3) Cod penal.

În al doilea rând, calificarea infracțiunii în baza art.155 Cod penal este imposibilă și prin faptul că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale acesteia și anume lipsește intenția ultimului de a amenința cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, deoarece:

a) pistolul pe care îl deține inculpatul nu este o armă de foc, or, potrivit raportului de expertiză s-a stabilit că pistolul cu seria și numărul „A 50039”, nu se referă la

categoria armelor de foc, dar este un pistol pneumatic cu țeava scurtă, lisă de calibrul 4.5 mm (f.d.48-49):

b) partea vătămată în declarațiile sale date sub jurământ în ședința de judecată, a mărturisit că inculpatul care este tatăl său, nu a îndreptat arma în direcția sa și nici a soțului său, acesta avînd o mișcare haotică a armei, mărturii confirmate și de către martorul Garștea Eugen;

c) potrivit declarațiilor date de inculpat în cadrul procesului penal, acesta a menționat că nu a avut intenția a efectua careva împușcături în direcția fiicei sale - partea vătămată, efectuînd împușcături în ușa casei (tabelul foto f.d. 95), moment expus și în partea motivatoare a deciziei instanței de apel prin care ultima de asemenea se contrazice calificînd acțiunile inculpatului în baza art.155 Cod penal, or nu orice amenințare adresată unei persoane poate fi calificată conform art.155 Cod penal dar numai amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății poate forma acțiuni prejudiciabile la această normă, celelalte tipuri de amenințare cu violența nu au relevanță în cazul infracțiunii prevăzute la art.155 Cod penal.

Astfel, demonstrarea armei de către inculpat cît și aplicarea acesteia în vederea anihilării (pe calea influențării psihice) victimei și anume că acesta să nu plece la cumătri, a dus la aplicarea de către instanța de fond a răspunderii penale inculpatului conform art .287 alin.(3) Cod penal.

În al treilea rînd, instanța de fond reieșind din prevederile doctrinale corect a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin.(3) Cod penal, or instanța de apel a indicat faptul că, pentru calificarea acțiunilor în baza art. 287 alin. (3) Cod penal este obligatoriu ca actele huliganice să fie săvîrșite în prezența mai multor persoane, a publicului larg, iar incidentul s-a petrecut în curtea casei de locuit a inculpatului și în afară de membrii familiei nu a văzut nimeni cele petrecute, astfel ignorînd ignorat faptul că se pot comite acțiuni de huliganism habitual (în apartamente comunale, în ogrăzi, pe scară etc.), iar caracterul public al infracțiunii de huliganism s-a dovedit prin declarațiile martorului Isac Nicolae care fiind vecinul inculpatului a auzit gălăgie și deranjîndu-l sunetele deoarece era ora tîrzie a chemat poliția.

În același timp, potrivit art. 131 lit.”a” Cod penal *prin fapta săvîrșită în public* se înțelege fapta comisă într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, chiar dacă în momentul săvîrșirii faptei în acel loc nu era prezentă nici o persoană, iar făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.

Astfel, acțiunile inculpatului și a părții vătămate au fost efectuate atît în ograda inculpatului cît și în drum, iar făptuitorul își dădea seama și conștientiza că gălăgia iscată putea fi auzit de către vecinii săi.

De asemenea, lecturînd textul deciziei recurate Colegiul remarcă că instanța de apel recalificînd acțiunile inculpatului în prevederile art.155 Cod penal și constatînd

fapta săvârșită, nu a indicat expres că inculpatul „a amenințat cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății”, astfel nu a raportat acțiunile inculpatului la prevederile dispoziției art. 155 Cod penal, care de fapt nici nu se încadrează în norma dată.

În consecință, Colegiul conchide că decizia instanței de apel nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului inculpatului, precum și motivele adoptării soluției sale.

Colegiul consideră că instanța de fond a examinat toate probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, partea vătămată, martorii, a cercetat actele cauzei, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a dat o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză care, în ansamblul lor, au confirmat vinovăția lui Moraru Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(3) Cod penal, poziție susținută de către instanța de recurs.

Totodată, din conținutul părții descriptive a sentinței se observă că instanța de fond a soluționat și chestiunile privind individualizarea pedepsei aplicate inculpatului în strictă conformitate cu prescripțiile de drept formal și material.

Pedeapsa a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în limitele prevăzute de lege, luându-se în considerare faptul că Moraru Valentin anterior nu a fost condamnat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, a comis o infracțiune gravă, ceea ce just a permis instanței să dispună condamnarea inculpatului în baza art.287 alin. (3) Cod penal cu suspendarea condiționată a pedepsei, acordându-i posibilitatea corijării în sînul familiei și societății.

Astfel, instanța de recurs menționează că starea de fapt și de drept stabilită în sentință concordă cu circumstanțele constatate și probele administrate de prima instanță, astfel hotărîrea primei instanțe corespunde totalmente cerințelor legii.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul și stabilind prezența temeiurilor prevăzute la art.427 Cod de procedură penală, urmează să caseze hotărîrea instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Prin urmare, Colegiul conchide că eroarea comisă de instanța de apel urmează a fi corectată avînd în vedere că apelul inculpatului neîntemeiat a fost admis, prin casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe în privința lui Moraru Valentin.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sîli, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel

Chișinău din 25 mai 2015, în cauza penală în privința lui Moraru Valentin, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 03 aprilie 2015, prin care Moraru Valentin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 4 (patru) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 4 (patru) ani.

Decizia este irevocabilă.

Decizia publicată integral la 08 decembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun